

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра маркетингу та логістики
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17 Логістика

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Менеджмент та адміністрування

(назва освітньої програми)

Спеціальність: 073 Менеджмент

(найменування спеціальності)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри

маркетингу та логістики

(найменування кафедри)

Протокол № 11 від 27 червня 2022 р.

м. Запоріжжя 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ОК 17. Логістика Обов'язковий освітній компонент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Лифар Владислава Віталіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу та логістики
Контактна інформація викладача	Телефон кафедри: 769-85-79 E-mail: lyfarvlada@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять: https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultaciy-19 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/
Обсяг дисципліни	Кількість годин – 120; кредитів – 4; розподіл годин: лекції – 30, практичні та семінарські – 14, самостійна робота – 76. Вид контролю – екзамен.
Консультації	Згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Дисципліни, вивчення яких передують дисципліні «Логістика» та полегшують її засвоєння: «Менеджмент», «Планування та організація підприємницької діяльності», «Економіка і фінанси підприємства».	
Знання, здобуті при вивченні цієї дисципліни, є доцільними для вивчення дисциплін: «Управлінські рішення», «Управління змінами».	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Майбутньому фахівцеві варто вивчити саме цю навчальну дисципліну, оскільки без розуміння концептуальних основ логістики, без знань і практичних навичок щодо сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в ринкових умовах неможливо бути професіоналом у сфері менеджменту і управляти господарчою діяльністю підприємства. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати загальні компетентності: ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). спеціальні (фахові) компетентності: СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. Результати навчання: РН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. РН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.	

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування системних знань і розуміння концептуальних основ логістики, теорії і практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в ринкових умовах.

5. Завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни: засвоєння основних положень теорії логістики; вивчення теоретичних засад створення логістичних систем та управління потоками в логістиці; основних видів логістичних послуг; ознайомлення з системами та методами управління запасами, системою складування та транспортування продукції, організацією внутрішньовиробничої логістики та логістики посередництва.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Характеристика основних елементів логістики

Тема 1. Логістика у ринковій економіці

Зародження та розвиток логістики. Логістика як новий напрямок в організації руху товару в сфері виробництва, обігу, інформації. Визначення логістики, різні підходи. Види логістики, макро-, мезо- та мікрологістика. Основні завдання і функції логістики. Фактори розвитку логістики. Логістична діяльність у ринково розвинутих країнах.

Тема 2. Різні форми логістичних утворень

Рівні розвитку логістики. Економічний ефект від використання логістики. Концептуальні положення логістики. Класифікація логістичних операцій та функцій. Поняття логістичного ланцюга, логістичного каналу, логістичної мережі, логістичної системи та різниця між ними.

Тема 3. Технологічні процеси та управління матеріальними потоками

Матеріальні потоки – зв'язуюча ланка між компонентами логістичного ланцюга. Розрахунок матеріальних потоків. Взаємозв'язок категорії потоку з категорією запасу. Види матеріальних потоків. Специфіка логістичного підходу до управління матеріальними потоками в економіці. Фінансові потоки в логістиці. Класифікація фінансових потоків. Інформаційні потоки в логістиці. Види інформаційних потоків. Характер руху інформаційних потоків відносно матеріальних.

Тема 4. Формування логістичних систем

Поняття й концепція логістичних систем. Компоненти й принципи побудови логістичної системи. Види логістичних систем. Властивості логістичних систем. Методи оцінки ефективності функціонування логістичних проектів.

Тема 5. Управління товарними запасами в логістичних системах

Призначення та сутність запасів з позицій логістики. Логістичні характеристики запасів. Фактори створення запасів. Класифікація запасів з позицій логістики. Основні функції матеріальних запасів. Витрати, пов'язані з управлінням запасами. Графік руху складського запасу матеріалів. Види попиту на запаси. Методи управління запасами: ABC-аналіз, XYZ-аналіз. Сутність, алгоритм проведення, сумісне використання ABC- та XYZ-аналізу.

Тема 6. Моделі управління запасами

Поняття оптимального розміру замовлення. Критерії оптимальної партії постачання. Модель з фіксованим розміром замовлення (Q-модель) та її різновиди. Модель з фіксованим об'ємом в виробничому процесі. Модель зі ступінчатою ціною. Модель планування дефіциту. Визначення рівня страхового запасу. Q-модель і рівень обслуговування. Модель з фіксованим інтервалом часу між замовленнями (P-модель).

Одноперіодна модель. Р-модель і рівень обслуговування. Порівняльна характеристика Q- і Р-моделей.

Змістовий модуль 2. Особливості організації процесів логістики

Тема 7. Закупівельна логістика

Задачі й функції закупівельної логістики. Механізм функціонування закупівельної логістики. Планування закупок. Методи і способи закупівель матеріальних ресурсів. Основні підходи щодо вибору постачальника.

Тема 8. Розподільча логістика

Економічний зміст, завдання, функції та принципи розподільчої логістики. Основні канали розподілу продукції та посередники в логістичній системі. Рівномірність та ритмічність постачань. Основні методи розподільчої логістики. Організація розподільчої логістики. Концепція логістичного центру дистрибуції. Логістичні системи розподільчої логістики.

Тема 9. Виробнича логістика

Мета, функціональні сфери та основні завдання виробничої логістики. Принципи організації виробництва: система, що штовхає; система, що тягне. Логістичні виробничі системи: мікрологістична система «канбан», система MRP I, II, III. Переваги систем MRP II, III.

Тема 10. Складування та складська переробка продукції

Види та призначення складів. Типи складів. Українська класифікація складів. Функції складів. Місце складів в логістичних каналах. Логістичний процес на складі. Роль пакування і тари при складуванні товарів. Класифікація та характеристика основних видів тари. Оцінка роботи складів.

Тема 11. Транспортна логістика

Суть і завдання транспортної логістики. Логістичні характеристики видів транспорту. Види перевезень. Вибір економічного транспорту при визначенні потреби в перевезеннях. Транспортні тарифи та матеріально-технічна база різних видів транспорту. Вибір шляхів переміщення вантажопотоків. Поняття маршрутизації. Функції й види транспортних терміналів. Організація логістичного сервісу. Основні підходи до оцінки якості логістичного обслуговування.

Тема 12. Економічна ефективність логістики

Види логістичних витрат та їх складові. Фактори, що впливають на зниження логістичних витрат. Логістика як фактор підвищення конкурентоспроможності фірми. Конкурентні логістичні фактори різних товарів. Основні вимоги логістики. Показники ефективності логістичних ланцюгів в логістичних системах. Варіанти розрахунку економічної ефективності логістичних систем.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1	Логістика у ринковій економіці	лекція	2
2	Вні форми логістичних утворень	лекція	2
2	Логістика у ринковій економіці	семінарське заняття	2
3	Технологічні процеси та управління матеріальними потоками	лекція	2

4	Технологічні процеси та управління матеріальними потоками	семінарське заняття	2
4	Формування логістичних систем	лекція	2
5	Управління товарними запасами в логістичних системах	лекція	2
6	Формування логістичних систем	семінарське заняття	2
6	Моделі управління запасами	лекція	2
7	Моделі управління запасами	лекція	2
8	Управління товарними запасами в логістичних системах	семінарське заняття	2
8	Закупівельна логістика та розподільча логістика	лекція	2
9	Виробнича логістика	лекція	2
10	Моделі управління запасами	семінарське заняття	2
10	Виробнича логістика	лекція	2
11	Логістика посередництва	лекція	2
12	Складування та складська переробка продукції	лекція	2
12	Складування та складська переробка продукції	семінарське заняття	2
13	Транспортна логістика	лекція	2
14	Економічна ефективність логістики	лекція	2
14	Транспортна логістика	семінарське заняття	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Види СР	Кількість годин (СР+ консультивання)	Контрольні заходи
1	Логістика у ринковій економіці	Підготувати реферат на тему: «Особливості розвитку логістики в Україні»	6	Доповіді, тестові завдання
2	Різні форми	Підготувати	6	Доповіді,

	логістичних утворень	матеріали по наступних питаннях:		тестування
3	Технологічні процеси та управління матеріальними потоками	1. Скласти схему та пояснити механізм руху товарного і фінансового потоків: - при здійсненні безготівкових розрахунків; - в умовах використання цінних паперів; - при використанні простого векселя; - при використанні перевідного векселя. 2. Прогнозування матеріалопотоку (комплексна задача).	8	Оформлення результатів і представлення на практичному занятті, тестові завдання
4	Формування логістичних систем	Розв'язання задач	6	Представлення результатів на практичному у занятті, тестові завдання
5	Управління товарними запасами в логістичних системах	1. Розрахунок параметрів систем управління запасами: а) Система управління запасами з фіксованим розміром замовлення. б) Система управління запасами з фіксованим інтервалом часу між замовленнями.	8	Оформлення результатів і представлення на практичному у занятті

		2. Провести АВС-аналіз на прикладі окремого підприємства. 3. Провести XYZ-аналіз на прикладі окремого підприємства.		
6	Моделі управління запасами	Рішення задач	6	Оформлення розрахунків у письмовому виді
7	Закупівельна розподільча логістика та	Підготувати матеріали по наступних питаннях: 1. Механізм функціонування закупівельної логістики. 2. Планування закупок. 3. Основні підходи щодо вибору постачальника. 4. Основні методи розподільчої логістики. 5. Організація розподільчої логістики. 6. Концепція логістичного центру дистрибуції. 7. Логістичні системи розподільчої логістики.	6	Доповіді, тестові завдання
8	Виробнича логістика	Підготувати матеріали по наступних питаннях: 1. Принципи організації виробництва: система, що штовхає;	6	Доповіді, оформлення розрахунків у письмовому виді

		система, що тягне. 2. Мікрологістична система «канбан». Розкрити механізм руху карток. 3. Функціонування системи MRP I. 4. Переваги систем MRP II, III. Провести Планування матеріальних потреб (система MRP I).		
9	Логістика посередництва	Підготувати матеріали по наступних питаннях: 1. Організація та документальне оформлення оптових закупівель торговельними підприємствами. 2. Сутність та основні методи оптового продажу товарів торговельними підприємствами. 3. Організація товаропостачання товарів підприємств роздрібної торгівлі. 4. Організація продажу товарів у системі роздрібної торгівлі. 5. Інтегрована посередницька логістика.	6	Доповіді, тестові завдання

10	Складування та складська переробка продукції	Розв'язання комплексної задачі для прийняття рішення: чи варто підприємству будувати власний склад.	6	Оформлення розрахунків у письмовому виді
11	Транспортна логістика	Вибір оптимального виду транспорту (комплексна задача)	6	Оформлення розрахунків у письмовому виді
12	Економічна ефективність логістики	Підготувати матеріали по наступних питаннях: 1. Види логістичних витрат та їх складові. 2. Витрати на перевезення вантажів різними видами транспорту. 3. Логістика як фактор підвищення конкуренто-спроможності фірми. 4. Конкурентні логістичні фактори різних товарів. 5. Показники ефективності логістичних ланцюгів в логістичних системах. 6. Опишіть можливі варіанти розрахунку економічної ефективності логістичних систем. Розрахувати оптимальну	8	Доповіді. Оформлення розрахунків у письмовому виді

		частоту поставок на основі класифікації витрат на закупівлю		
	Разом		78	

8. Система та критерії оцінювання курсу

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів з дисципліни «Логістика», згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»¹ є:

- екзамен;
- поточне усне опитування;
- оцінка виконання практичних завдань;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінка виконання та захисту контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання)
- інші види індивідуальних завдань;
- підсумковий контроль у формі екзамену по екзаменаційних білетах .

Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»², контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Логістика» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Логістика» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи під час виконання практичних занять;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, ведення конспекту, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (активність, участь в дискусіях, тощо).

¹ Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. **Семестровий контроль** з дисципліни «Логістика» проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Протягом семестру студент проходить два рубіжних контролі по 2-м змістовним модулям, кожний з яких оцінюється за 100-бальною шкалою. Студент може отримати екзаменаційну оцінку по дисципліні за результатами поточної роботи та рубіжних контролів відповідно.

Протягом семестру враховуються наступні види робіт студентів: ведення конспекту (36 балів=12*3 бали) та відвідування студентом занять (24 бали=12*2 бали) .

Під час контролю протягом семестру враховуються наступні види робіт:

- активність роботи студента на семінарському або практичному занятті оцінюється до 5 балів (всього 7 семінарських/практичних занять по 10 балів = 70 балів);
- захист індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 10 балів (7 завдань).

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середнє двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумкова оцінка	Екзамен
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						100+100/2 =100 балів	100 балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
15	15	20	15	15	20	15	15	20	15	15	20		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Студент також може отримати оцінку за результатами здачі екзамену підчас сесії. Екзаменаційний білет включає 10 тестових завдань (по 5 балів за кожне), 2 фахових питання (по 15 балів за кожне) та задачу (розв'язання задачі оцінюється в 20 балів максимально).

² Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

Шкалу оцінювання завдань екзаменаційного білету наведено у таблиці:

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Тестові завдання: 5 балів максимум за кожне	5 балів	Надається чотири варіанти відповідей. Тільки одна є правильною.
Фахові питання : 2 питання по 15 балів максимум за кожне	10-15 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах науки, викладено літературною мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	5-9 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Задача (максимум 20 балів)	18-20 балів	Здобувач вищої освіти: - правильно оформив задачу; - визначив формули, якими скористався; - зробив правильні розрахунки; - визначив одиниці виміру; - надав відповідь-висновок. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	10-17 балів	Здобувач вищої освіти: - правильно оформив задачу; - визначив формули, якими скористався; - зробив правильні розрахунки; - не визначив одиниці виміру; - не надав відповідь-висновок.
	5-9 балів	Здобувач вищої освіти: - неправильно оформив задачу; - визначив формули, якими скористався; - зробив частково правильні розрахунки; - не визначив одиниці виміру; - не надав відповідь-висновок.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі використати формули для вирішення задачі.

Якщо здобувач вищої освіти не склав екзамен за поточними результатами та

результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання екзаменаційного білету. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках з дисципліни «Логістика» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент та адміністрування»). Екзамен виставляється за результатами виконання екзаменаційного білету. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

9. Політика курсу

При вивченні тем дисципліни студент повинен

- визначати основні завдання і функції логістики;
- розрізняти поняття логістичного ланцюга, логістичного каналу, логістичної мережі та класифікувати логістичні операції;
- організовувати рух матеріальних потоків та їх взаємодію з іншими потоками;
- вміти визначати компоненти та принципи побудови логістичних систем;
- планувати, організовувати і контролювати формування та використання матеріальних запасів;
- вміти класифікувати запаси та використовувати методи управління запасами (ABC-аналіз, XYZ-аналіз);
- застосовувати моделі управління запасами для розрахунку обсягів замовлень;
- вміти використовувати основні принципи організації закупівельної та розподільчої логістики;
- застосовувати логістичні виробничі системи на підприємстві;
- вміти обирати логістичних посередників;
- вміти управляти складуванням та складською переробкою продукції;
- демонструвати здатність обирати економічний вид транспорту при організації перевезень;
- оцінювати ефективність логістичних ланцюгів в логістичних системах.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

